

Onsdag 16. april 2008 møttes Den Høyere Voldgiftsrett (DHV) for å behandle sak vedrørende positiv dopingprøve av hestene Maybach og Will Bee på Øvrevoll galoppbane 26. august 2007. Hestene ble trent av Bendik Bø (BB). DHV var sammensatt av Kathinka Mohn, Bjørn Finnbråten og Morten Aasen.

Bendik Bø møtte med prosessfullmektig Vidar Riksfjord. De hadde ingen innvendinger mot DHVs sammensetning, ei heller mot at DHVs suppleant Knut Austad og Mattilsynets dopingutvalgs Birgit Ranheim overvar forhandlingene.

1. Sakens forløp

Mattilsynets dopingutvalg underrettet Norsk Jockeyklub i brev av 18.10.2007 om at dopingprøven tatt av Maybach og Will Bee den 26. august 2007 viste at hestene i løp samme dag hadde i seg stoffet koffein i en konsentrasjon på henholdsvis 310 og 210 ng. pr. ml. urin. Analyse av B-prøven bekreftet resultatet av A-prøven.

Av Mattilsynets dopingutvalgs redegjørelse går det frem at koffein stimulerer sentralnervesystemet og virker vanndrivende.

DHV ble av Norsk Jockeyklubs styre anmodet om å ta saken opp til behandling. Årsaken til at dette har tatt lang tid er at flere av BBs hester i Sverige innenfor samme tidsrom avga positive dopingprøver. DHV har sett det som hensiktsmessig å avvente Svensk Galopps Ansvarsnemds avgjørelse.

I forbindelse med behandlingen av de positive dopingprøvene i Sverige ble det tatt prøver av kosttilskuddet Treningsaktivator, funnet på BBs stall. Prøvene ble sendt til Travlab og analyse derfra viste at Treningsaktivator inneholdt koffein. Det ble også foretatt søk på internett opp mot Treningsaktivators innholdsfortegnelse. Dette viste av stoffet Guarana, som fremgikk av innholdsfortegnelsen, inneholder koffein.

2. Innledningsforedrag ved prosessfullmektig Vidar Riksfjord (VR)

At Treningsaktivator inneholdt koffein og at BB gav dette til flere av sine hester i det aktuelle tidsrommet er ikke bestridt. BB var i aktsom god tro med hensyn til innholdet i Treningsaktivator.

VR anførte at skyldkravet ikke var oppfylt, og da verken med hensyn til forsett eller uaktsomhet. Videre fremholdt han at mengden koffein ikke var prestasjonsfremmende eller skadelig, og at dette måtte få betydning for en eventuell straffeutmåling.

VR la ned påstand om at BB måtte frikjennes og tilkjennes saksomkostninger på kr 10 000 med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.

3. Avhør

3.1 Bendik Bø forklarte:

Han er opptatt av å prøve ut metoder innenfor trening og foring som virker forebyggende på skader. Han har i sin trenergjerning hele tiden fokus på hestens velvære og balanse, og på det å være i forkant av mulige skader. Han er svært nøye

med at alle metoder og foringsmidler han prøver ut ligger innenfor grensen for dopingmidler samt at de er naturlige og humane.

Kosttilskuddet Treningsaktivator hadde han fått anbefalt av en engelskmann samt en hesteeier. Han kjente ikke til at denne hesteeieren var den samme som ved en tidligere anledning hadde anbefalt en trenerkollega av BB bruk av tilsvarende kosttilskudd. Han hadde hørt om sak mot trenerkollega Engblom uten å ha undersøkt dette nærmere.

BB kjøpte kosttilskuddet i en helsekostforretning i Sverige. Innholdsfortegnelsen, som BB oppfattet som detaljert, viste ingen stoffer i konflikt med dopingforbudet. Han foretok ikke ytterligere undersøkelser da han mente man måtte kunne stole på en detaljert innholdsfortegnelsen, der koffein ikke var nevnt.

BB forklarte at Treningsaktivator ble brukt på en del av stallens hester i det aktuelle tidsrommet, bl.a. Maybach og Will Bee. Dagen etter de aktuelle løpene på Øvrevoll galoppbane, dvs. 27. august, ble han varslet om at flere av hans hester hadde avgitt positive dopingprøver i Sverige. Det ble tatt prøver av bl.a. Treningsaktivator. Resultatet av prøven viste at kosttilskuddet inneholdt koffein, og BB sluttet umiddelbart å bruke det.

3.2 Mattilsynets dopingutvalg v/ veterinær Birgit Ranheim (BR) forklarte:

BR var på det aktuelle tidspunktet leder av Mattilsynets dopingutvalg.

Når det gjelder effekten av koffein på hest viser hun til flere internasjonale studier med ulikt resultat. Det er med andre ord vanskelig å trekke et konkrete resultat ut av det foreliggende forskningsmaterialet, men det antas at koffein har en prestasjonsfremmende samt vanddrivende effekt. Man kan imidlertid ikke si hvor høy konsentrasjon av koffein som skal til for at en slik virkning inntreffer. Mengden koffein som ble påvist i Maybachs og Will Bees urin var ikke høy. I forhold til dopingforskriften spiller dette imidlertid ingen rolle.

Karenstider er alltid veiledende. Det er ulovlig legemiddelbruk uansett om behandlingen er foretatt innenfor eller utenfor karenstiden så lenge dopingprøven er positiv. Dette fremgår av dopingforskriften.

Koffein er ikke et middel som demper eller lindrer smerter. Det er med andre ord et middel som vil kunne ha effekt kun på hester som fra før av er friske og skadefri.

4. Prosedyre ved prosessfullmektig Vidar Riksfjord (VR)

VR var av den oppfatning at ved straff for overtredelse av Norsk Jockeyklubs reglement kreves forsett. Etter hans formening hadde BB ikke utvist forsett. Dersom DHV mot formodning skulle komme til at skyldkravet er uaktsomhet kunne BBs handlinger heller ikke karakteriseres som uaktsomme.

Koffein som ble påvist hadde ikke prestasjonsfremmende effekt. Bakgrunnen for dette er uklarhet i forhold til om koffein i det hele tatt er prestasjonsfremmende samt de små mengdene som ble påvist.

Det er ingen påviste skadevirkninger av fortilskuddet.

At BB er dømt i Sverige for tilsvarende forhold og da for samme periode, må ha betydning for en eventuell straffeutmåling. BB stanset umiddelbart bruken av fortilskuddet da han fikk kjennskap til at det inneholdt koffein.

VR la ned tilsvarende påstand som i innledningsforedraget; at BB frifinnes samt tilkjennes saksomkostninger på kr 10 000.

5. DHVs vurdering

Trener av galopphester er ved start på Øvrevoll galoppbane underlagt Norsk Jockeyklubs reglement, jf § 1, 2. ledd e).

Ifølge dopingforskriften av 30.01.1987 § 1 er det "forbudt å starte hest i konkurranse etter at det er brukt spesielt middel eller spesiell behandling som kan påvirke hestens prestasjonsevne eller temperament, jf dyrevernloven § 8 nr. 6, uansett om midlet eller behandlingen har hatt slik virkning i det aktuell tilfellet, og uansett om midlet eller behandlingen er brukt for å forebygge eller helbrede skade eller sykdom hos hesten". Som spesielle midler regnes blant annet, jf forskriften § 1, 3. ledd:

- Midler som kan påvirke sentralnervesystemet
- Midler som kan være vanndrivende

I henhold til forskriften § 2, 1. ledd er det en karenstid på 4 døgn dersom ikke annet er sakt. I henhold til forskriften § 10, 1. ledd heter det imidlertid at "Når det i vev, kroppsvæske eller ekskreter/sekreter påvises et middel som nevnt i § 1, 3. ledd, er dette å anse om forbudt, selv om midlet er brukt tidligere enn angitt i § 2.

I henhold til Norsk Jockeyklubs reglement §§ 124 d), 182, 2. ledd er enhver form for doping forbudt.

Overtredelse av reglementet § 124 d) og § 182, jf dopingforskriften av 30.01.1987, jf lov om dyrevern av 20.12.1974 nr 73 § 31, er straffbart. Etter dyrevernloven stilles det krav til uaktsom eller forsettelig handling for at trener skal kunne straffes.

DHV legger til grunn at det ikke var meningen at Maybach og Will Bee skulle få tilskudd av koffein i foret. Det kan ikke med noen grad av sannsynlighet konstateres at det foreligger forsettlig overtredelse av dopingforskriften, reglementet og dyrevernloven fra BBs side. Spørsmålet er om han har opptrådt uaktsomt. BB forklarer at når han prøvde ut nye metoder og for var han alltid svært nøye med at dette lå innenfor dopingbestemmelser. Kosttilskuddet var innkjøpt i en helsekostforretning. Det var med andre ord ikke kjøpt i en sammenheng hvor man var spesialist på hest og således måtte forutsettes å ha inngående kjennskap til hvilke stoffer som regnes som doping på hest. Etter DHVs skjønn burde BB foretatt en nøyere undersøkelse enn å stole på innholdsfortegnelsen. Et søk på internett viste umiddelbart at stoffet Guarana, som oppgis i innholdsfortegnelsen, inneholder koffein. At en trener i Sverige høsten 2006 ble bøtelagt av DHV for tilsvarende forhold, burde også skjerpet BBs aktpågivenhet ved bruk av fortilskudd kjøpt i

helsekostforretning. Etter en samlet vurdering er DHV av den oppfatning at BB opptrådet uaktsomt og at kravet til skyld således er oppfylt.

6. Straffeutmåling

DHV kan ilegge trener straff, jf reglementet § 509. Det kan reageres med advarsel, bøtestraff, inndragning av lisens for begrenset tid eller for alltid eller utelukkelse for begrenset tid eller for alltid.

Av hensyn til sportens troverdighet er det nødvendig med en streng håndheving av bestemmelsene om doping. Mattilsynets dopingutvalg fant imidlertid ikke tilstrekkelig grunn til å anmelde forholdet til politiet. Etter DHVs oppfatning kan inndragning av lisens eller utelukkelse kun anvendes i de alvorligste tilfellene. En slik reaksjon, selv for en kortere periode, vil ikke være aktuelt overfor BB.

At trener blir rammet av tap av trenerprosjenter i løpet kan DHV ikke ta hensyn til, dette er en ren refleks av eiers tap av premie. I henhold til reglementet § 511 kan DHV også ilegge saksomkostninger, disse skal dekke DHVs kostnader ved gjennomføring av saken.

BB har, på bakgrunn av bruk av Treningsaktivator til flere av sine hester, blitt dømt til bøter på kr 50 000 i Sverige. DHV har kommet til at de positive dopingprøvene i Sverige og i Norge, som alle stammer fra samme tidsrom, springer ut av samme forhold. De må derfor sees i sammenheng, noe som får betydning for straffeutmålingen.

7. Kjennelse

BB ilegges en bot på kr 20 000 for overtredelse av Norsk Jockeyklubs reglement §§ 182, 124 d, jf. 509, dopingforskriften §§ 2, 1. ledd, jf 10, 1. ledd, jf dyrevernloven § 31.

BB ilegges saksomkostninger på kr 8 000, jf Norsk Jockeyklubs reglement § 511.

Kjennelsen er enstemmig.

Øvrevoll 22. april 2008

Kathinka Mohn
(Sign)

Bjørn Finnbråten
(Sign)

Morten Aasen
(Sign)

